

Samenwerken aan een veilig, rechtvaardig en weerbaar Deventer

Voortgangsrapportage Veiligheid
2022

Voorwoord

In deze Voortgangsrapportage Veiligheid 2022 blikken we terug op de resultaten die we het afgelopen jaar op de verschillende veiligheidsthema's hebben bereikt. Net als 2020 beheersten de gevolgen van de coronapandemie ons dagelijkse leven in 2021. Inmiddels hebben we forse stappen gezet in de goede richting: ook de laatste beperkende maatregelen zijn nu verdwenen.

Nauwelijks zijn we gekomen van de ene crisis of de volgende heeft zich al aangediend: de dramatische oorlog in Oekraïne die ertoe leidt dat velen hun land ontvluchten. Het is de wens en plicht van Deventer om te doen wat we kunnen voor de Oekraïense vluchtelingen. We steunen daarbij op veel Deventenaren (inwoners, ondernemers, vrijwilligers) die zich met hart en ziel inzetten om de vluchtelingen een veilige plek te bieden.

Rechteloosheid, willekeur en het ontbreken van vrijheid: we horen de ervaringen van onder meer de Oekraïense vluchtelingen, maar kunnen we ons er wel echt een goede voorstelling van maken?

Elders in het spectrum van onveiligheid vinden we bijvoorbeeld internetfraude en ondermijning. Eerder omschreef ik veiligheid als de basis voor een prettige manier van samenleven. Dat betekent ook dat we de Deventer en onze dorpen alleen veiliger kunnen maken, als we daar gezamenlijk aan werken; met inwoners, ondernemers, vrijwilligers en professionals. In de coronacrisis zijn veel relaties in en rond Deventer verstevigd en sterker geworden, zijn samenwerkingsverbanden verder aangehaald. Ik hoop van harte dat we die nu en in de toekomst kunnen blijven gebruiken voor een veiliger Deventer.

Ron König
Burgemeester

Ontwikkelthema's

De gemeenteraad heeft in het najaar van 2019 het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2020-2023 vastgesteld. In dit plan staan de uitgangspunten en ambities voor de komende jaren beschreven. We beschrijven vier thema's als prioriteit. Deze thema's vinden we het meest belangrijk en hier besteden we extra aandacht aan. De vier ontwikkelthema's zijn:

Ondermijnende criminaliteit en weerbaarheid

Zorg en veiligheid

Drugs

Digitale criminaliteit

Veiligheidsfundament

Naast de ontwikkelthema's hebben we gewerkt aan een groot aantal andere onderwerpen. Deze onderwerpen vormen ons veiligheidsfundament. Hier blijven we regulier op inzetten.

Ondermijnende criminaliteit en weerbaarheid

Het lokaal casusoverleg ondermijning dat in september 2020 is gestart, heeft zich in 2021 verder doorontwikkeld. De deelnemers van het casusoverleg (politie, omgevingsdienst en medewerkers van verschillende gemeentelijke afdelingen, zoals publiekscontacten en sociale recherche) weten elkaar inmiddels goed te vinden. Daarnaast is in het derde kwartaal van 2021 een 'kernteam' ondermijning in het leven geroepen om in kleiner comité dieper in te gaan op specifieke casuïstiek en thema's. Concrete meldingen en signalen waar acties op zijn uitgezet zijn: financiële fraude, arbeidsuitbuiting, illegale bewoning, mensenhandel, aanpak van drugs en hennep en verdachte ondernemingen.

Als gevolg van de coronamaatregelen en de beperkte personele capaciteit als gevolg van twee vacatures is het aantal integrale controles beperkt gebleven. In 2021 zijn er vier controles uitgevoerd. Er is toen een hennepkwekerij aangetroffen in een loods en tijdens een andere controle is er illegale bewoning geconstateerd op een industrieterrein. In 2022 hebben we de draad weer opgepakt en zijn er in het eerste kwartaal van 2022 zes controles uitgevoerd. Daarbij is onder andere een verhuurbedrijf van luxe auto's bezocht en is een pand betreden waar sprake was van illegale bewoning en illegale prostitutie.

Het project Veilig Buitengebied is in 2021 verder uitgewerkt. Het belangrijkste speerpunt van dit project is het bewuster maken van inwoners, ondernemers en professionals in het buitengebied. Hierbij wordt samengewerkt met onder andere politie, brandweer, wildbeheerseenheden, waterschappen en LTO. Er is een aantal controles georganiseerd, waarbij de focus het weerbaarder maken van inwoners en ondernemers in het buitengebied was. Daarnaast zijn er fysieke en online bewustwordingssessies georganiseerd voor medewerkers van Het Groenbedrijf, toezichthouders, politie en omgevingsdienst.

De 'Beleidsregels toepassing wet Bibob gemeente Deventer' zijn het afgelopen jaar geactualiseerd en sluiten weer volledig aan bij deze gewijzigde Wet Bibob. Er is een duidelijk onderscheid aangebracht tussen de gevallen waarin altijd de Wet Bibob wordt toegepast en de gevallen waarin deze bevoegdheid kan worden ingezet, als daartoe een aanleiding bestaat. Daarvoor zijn aan de hand van de ervaringen uit het veld en het ondermijningsbeeld risico-branches in kaart gebracht.

De gemeenten in IJsselland hebben dit voorjaar besloten om zich aan te sluiten bij Meld Misdaad Anoniem (M.). M. is een onafhankelijke organisatie en geen onderdeel van de politie. Bij M. wordt gemeld over bijvoorbeeld hennepsteelt, drugslabs, illegale prostitutie, fraude en onverklaarbaar vermogen. De anonimiteit van de melder staat hierbij altijd centraal. Door de samenwerking die vanaf 1 april is aangegaan krijgen wij meer informatie en wordt de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit versterkt.

Zorg en veiligheid

Casuïstiek

De aanpak van individuele gevallen daalt in aantallen, maar neemt toe in complexiteit. Ook het aantal casussen met de omschrijving psychiatrie en/of verslaving is toegenomen. Enerzijds is deze groei, waar zorg en veiligheid bij elkaar komen te verklaren door de verdere ambulantisering. Anderzijds zijn casussen in sommige gevallen complex door de onduidelijkheid van wet- en regelgeving zoals de Wet Langdurige Zorg, Wet verplichte GGZ en Wet zorg en dwang. Dit leidt in sommige gevallen tot het niet adequaat oppakken of doorschuiven van casuïstiek, waardoor de complexiteit toeneemt.

Professionals vanuit zorg en veiligheid probeerden in de coronacrisis de lijnen zowel onderling als richting inwoners kort houden zodat signalen van onveiligheid snel kunnen worden opgepakt. Dit heeft er onder andere toe geleid dat het aantal casussen onder regie van het Zorg- & Veiligheidshuis verder is gedaald tot 69 in 2021, waarover in totaal 192 multidisciplinaire overleggen (MDO) zijn georganiseerd.

Afgelopen jaar was steeds vaker jonge jeugd van 10 tot en met 16 jaar op straat te vinden.

Zorg- Veiligheidshuis IJsselland - Veiligheidshuis	Casussen Deventer	Aantal MDO's*	Aantal complex **		Aantal met omschrijving psychiatrie en/of verslaving	
2016	98	255	24	24%	22	22%
2017	84	205	20	24%	31	37%
2018	82	204	24	29%	26	32%
2019	98	223	32	32%	55	56%
2020	84	185	37	44%	55	65%
2021	69	192	45	65%	50	72%

MDO = Multidisciplinair overleg tussen deskundigen van verschillende organisaties

Ontwikkelingen jeugdnetwerken

De jeugdnetwerken hebben ten tijde van de coronacrisis in elke wijk maandelijks digitaal overlegd. Persoonsgerichte overleggen vonden wel fysiek plaats. Kinderwerk, jongerenwerk, politie en toezicht & handhaving hebben de werkzaamheden op 'normale' wijze uitgevoerd. De belangrijkste knelpunten als gevolg van corona hebben zich voorgedaan bij het activiteiten aanbod. In verband met de beperkingen op sommige locaties moest er regelmatig bij groepsgerichte interventies worden geïmproviseerd.

Afgelopen jaar was steeds vaker jonge jeugd van 10 tot en met 16 jaar op straat te vinden. Dit is te verklaren door de coronamaatregelen. Dit maakte de straat aantrekkelijk voor ontmoeting en vertier. Het vaker afwezig zijn van andere gebruikers van die buitenruimte, bijvoorbeeld winkelend publiek maakte dat de sociale controle minder was.

De tweede ontwikkeling is zelfgeorganiseerde (thuis)feesten en (spontane) samenkomsten op plekken, zoals de IJsselstrandjes. Dit is ter vervanging van het reguliere uitgaan en trekt een vaak wat oudere doelgroep van 17+ aan. Er is door de jeugdnetwerken met name ingezet op signaleren, elkaar snel informeren en met elkaar proberen te voorkomen dat jonge en oudere doelgroep al te veel vermengen. Dit is onder andere bereikt door het zichtbaar aanwezig zijn op deze locaties en het aanbieden van extra activiteiten door het jongerenwerk.

Tot slot is het belangrijk dat de partners van de jeugdnetwerken midden in de samenleving staan. Dit heeft ertoe geleid dat er regelmatig afstemming is over sentimenten, signalen van onrust of protest. Maar ook over minder zichtbare effecten of effecten die we nog verwachten die ook van belang zijn voor het voorkomen risico's en ondersteunen bij het zo goed mogelijk opgroeien. Dit heeft ertoe geleid dat mogelijke excessen, zoals coronaprotesten, zoveel mogelijk zijn voorkomen.

Politiemeldingen jeugdoverlast per jaar

2018	554 meldingen
2019	582 meldingen
2020	972 meldingen
2021	779 meldingen

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

De aanpak van huiselijk geweld, inclusief kindermishandeling en ouderenmishandeling, heeft de laatste jaren een extra impuls gekregen vanuit het landelijke programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Een belangrijk onderdeel van de aanpak is de Regiovisie Huiselijk Geweld IJsselland 2021-2024. Deze is vastgesteld en wordt in 2022 naar een lokale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vertaald. Hoofdelementen hierbij zijn een zo lokaal mogelijke aanpak, veiligheid centraal in alle fasen van de aanpak en zo nodig langdurig inzet plegen.

Daarnaast wordt er gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld. Hierbij is een beweging ingezet waarbij het lokale veld, namelijk Bijzonder Zorgteam en Team Toegang Jeugd de regie overneemt van Veilig Thuis zodra de acute onveiligheid rondom een gezin/individueel is geweken. Lokale zorg wordt op deze manier sneller en effectiever ingezet. Deze beweging is in samenwerkingsafspraken vastgelegd. De komende periode wordt er gewerkt aan het ontwikkelplan om de samenwerking door te ontwikkelen.

Mensenhandel

Eind 2021 is het regionaal plan van aanpak 'Samen tegen mensenhandel, aanpak mensenhandel IJsselland 2022-2026' vastgesteld. Met het plan van aanpak zetten we in op het verbeteren van zicht op de problematiek en versterken van de integrale aanpak langs drie sporen:

1. Preventie: actief signaleren en melden door inwoners, bedrijven en gemeenten
Daarnaast zetten we in op deskundigheidsbevordering bij professionals;
2. Proces: van signaal naar casusaanpak met inzet van de zorgcoördinator mensenhandel en waar nodig het Zorg- en Veiligheidshuis en/of RIEC;
3. Actualiseren van het instrumentarium van gemeenten en andere interventies voor het versterken van de dader- en slachtofferaanpak.

De interventies op het gebied van preventie en bewustwording zijn in kaart gebracht. Deze interventies en activiteiten worden door de gemeente Deventer gebruikt als handvat om de preventie (verder) vorm te geven. De zorgcoördinator is ondergebracht bij Veilig Thuis en heeft specialistische kennis over het hulp- en zorgaanbod voor slachtoffers mensenhandel. Samen met de aandachtsfunctionaris mensenhandel van de gemeente coördineert zij de hulpverlening van (mogelijke) slachtoffers, begeleidt en adviseert slachtoffers, geeft bewustwordingsbijeenkomsten en geeft advies aan professionals. Casuïstiek wordt zo lokaal mogelijk opgepakt, maar wanneer nodig opgeschaald naar de regionale weeg- en monitortafel waar verschillende partners aanschuiven.

Agenda zorg en veiligheid

In regionaal verband werken we aan een Agenda Zorg en Veiligheid. De wereld van zorg en veiligheid is complex en lijkt in ernst en zwaarte toe te nemen. Dit vraagt een aanpak van

de gemeenten en partners vanuit een persoonsgerichte en intensieve, integrale (keten) benadering. De gemeenten in IJsselland hebben het initiatief genomen om te komen tot een gezamenlijke regionale agenda, met als doel de totale keten van zorg en veiligheid zowel lokaal als regionaal verder te versterken. Het versterken van de totale keten van zorg en veiligheid, zowel lokaal als regionaal, is nodig. Vandaar dat vooral het snijvlak tussen beide domeinen aandacht krijgt in deze agenda. De agenda moet ertoe leiden dat de samenleving weerbaarder wordt. De verwachting is dat de agenda in 2022 wordt opgeleverd, waarover uw gemeenteraad wordt geïnformeerd.

Sociale stabiliteit

Op het thema polarisering is de nieuwe methodiek, waarbij professionals een handelingsperspectief hebben gekregen op het moment dat zij worden geconfronteerd met 'wij-zij denken', toegepast. Er is binnen de gemeente een netwerk van polarisatiestrategen die desgewenst adviseren bij (vermoedens van) sociale spanningen of polarisatie.

De één-meting van de Sentimentenmonitor kon in 2020 als gevolg van de coronamaatregelen niet worden uitgevoerd. In 2021 zijn de gesprekken gevoerd en in het voorjaar van 2022 wordt de sentimentenmonitor aan uw gemeenteraad aangeboden.

Met behulp van versterkingsgelden hebben we opnieuw trainingen van het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) georganiseerd. Met de basistrainingen en verdiepingstrainingen op rechts-, links- en milieu-extremisme en interculturele professionaliteit zijn verschillende jongerenwerkers, politiemensen en medewerkers van de gemeente opgeleid. Dit zetten we in 2022 voort.

Drugs

Drugscriminaliteit is ook in Deventer de meest voorkomende vorm van ondermijnende criminaliteit. In 2021 heeft de bestuurlijke aanpak geleid tot 56 handhavingszaken (tegenover 45 in 2020). Deze zaken hadden betrekking op 9 in werking zijnde hennepkwekerijen (tegenover 13 in 2020). Daarnaast is een hennepkwekerij aangetroffen die op dat moment nog niet in gebruik was. Growshops zijn in tegenstelling tot 2020 (2 stuks) niet aangetroffen. Er zijn 4 panden tijdelijk gesloten (tegenover 6 panden in 2020). Voor het tweede opeenvolgende jaar zijn dwangsommen opgelegd om herhaling van Opiumwet-overtredingen te voorkomen. In totaal zijn 14 dwangsommen opgelegd (tegenover 20 in 2020). Ook de verhuurder wordt in eerste instantie als overtreder aangemerkt. Hij heeft immers de bevoegdheid om de overtreding ongedaan te maken. Om deze reden is in alle gevallen sprake geweest van verschillende overtreiders bij hetzelfde pand. In de meeste gevallen is een actieve betrokkenheid van de verhuurder bij de hennepkwekerij echter geen sprake, zodat aan verhuurders veelal een waarschuwing wordt gegeven. Ook ontvangen verhuurders altijd voorlichtingsmateriaal waarin tips worden gegeven hoe zij veilig hun pand kunnen verhuren. Is er sprake van herhaling van overtreding en blijkt de verhuurder niets te hebben gedaan met de tips dan zal ook handhavend opgetreden worden tegen de verhuurder in kwestie.

In 2021 heeft de bestuurlijke aanpak geleid tot 56 handhavingszaken

Gelet op de recente jurisprudentie van de Raad van State wordt per aangetroffen illegale situatie maatwerk toegepast door te beoordelen welke bestuursrechtelijke maatregel in het specifieke geval noodzakelijk en evenredig is. Dit heeft tot resultaat gehad dat ook dit jaar de last onder dwangsom vaker is toegepast dan een woningsluiting. In een geval dat wel tot sluiting is overgegaan was sprake van een notoire drugsdealer. Deze persoon was eerder al een last onder dwangsom opgelegd voor drugshandel op straat. Hij bleek ook vanuit huis te dealen, waarbij in de woning een vuurwapen werd aangetroffen. Er was bovendien sprake van overlast en gevoelens van onveiligheid in de buurt. Gelet op deze feiten en omstandigheden is besloten om tot sluiting van de woning over te gaan. Dit had tot gevolg dat de gehele familie de woning tijdelijk diende te verlaten. Ook de huurovereenkomst is door de woningcorporatie ontbonden. De rechtbank heeft in deze zaak geoordeeld dat terecht tot tijdelijke sluiting is overgegaan en dat ook de woningcorporatie de huurovereenkomst op goede gronden heeft ontbonden.

Ook afgelopen jaar is de drugshandel op straat aangepakt. De politie heeft op verschillende momenten controleacties gehouden. De controles hebben geleid tot het opleggen van in totaal 22 lasten onder dwangsom aan straatdealers (tegenover 13 in 2020). In geen van deze gevallen is gebleken dat eerder opgelegde last is overtreden. Hoewel dit niet wel zeggen dat deze drugsdealers gestopt zijn met dealen, kan wel gesteld worden dat het bestuursrechtelijk optreden bijdraagt in het tegengaan van de drugshandel op straat. Er gaat bovendien een stevig signaal richting eenieder van uit dat ook de drugshandel op straat niet wordt getolereerd.

Het gemeentelijk preventiebeleid is vastgelegd in de gezondheidsnota 'Promotie van gezondheid: een kwestie van doen!'. Uitgangspunt van het beleid is dat inwoners zelf eigenaar zijn van hun gezondheid en daarnaar handelen. Verbetering van de eigen gezondheid is daarbij het uitgangspunt, maar ook vroegtijdig signaleren is belangrijk.

In het jaarplan 2022 van Tactus is aangegeven dat als gevolg van de COVID-19 pandemie de vraag naar individuele preventie is toegenomen en preventie-activiteiten voor groepen is afgenomen. Voor 2022 bestaat het voornemen om het individuele aanbod te behouden en waar dat kan de preventie-activiteiten voor groepen weer op peil te brengen. Wat betreft de drugsaanpak kregen we voor de COVID-19 pandemie signalen over het zorgelijke middelengebruik in het uitgaansleven. In 2022 zal de afstemming met Tactus worden gezocht om te onderzoeken op welke wijze zowel individuele als groepsgewijze preventie-activiteiten ingezet kunnen worden om het middelengebruik tijdens het uitgaan tegen te gaan.

Digitale criminaliteit

In 2021 heeft 17 procent van de Nederlanders van 15 jaar of ouder te maken gekregen met digitale criminaliteit, bijvoorbeeld een online oplichting of (aankoop)fraude.

 [2,5 miljoen Nederlanders in 2021 slachtoffer van online criminaliteit \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/onderzoek-en-publicaties/2022/01/25-miljoen-nederlanders-in-2021-slachtoffer-van-online-criminaliteit)

Dit is een probleem voor de continuïteit van bedrijven en instellingen, maar ook voor onze inwoners die hierdoor worden geraakt. De (be)dreiging van cybercrime is de afgelopen jaren toegenomen. Recente ontwikkelingen door de situatie tussen Rusland en Oekraïne laten zien waar statelijke actoren toe in staat zijn en dat onze cyberspace inmiddels onderdeel is van het militaire domein. Een betere voorbereiding op digitale criminaliteit en desinformatie stelt ons in staat om bij verstoringen effectiever op te treden en sneller de draad op te pakken na een incident.

Meer zicht op digitale criminaliteit

Uit het dashboard van de politie blijkt dat in IJsselland van alle vormen van digitale criminaliteit fraude met bankgegevens en internetbankieren het meeste voorkomt. Dit is een verzamelnaam voor een hele groep van fraude. Binnen deze groep zijn de vormen bankhelpdeskfraude en betaalverzoekfraude veelvoorkomend. Bij bankhelpdeskfraude verzamelen criminelen inloggegevens van internetbankieren of doen zich voor als helpdesk van de bank. Bij betaalverzoekfraude ontvangen slachtoffers een betaalverzoek waarin wordt gevraagd om een klein bedrag over te maken. Maar als het slachtoffer op de link klikt komt men op een valse website, waardoor de crimineel zelf kan inloggen op diens internetbankieren.

Vaak beperkt een dader of dadergroep zich niet tot één actie maar worden verschillende acties na elkaar opgevolgd. Soms wordt bankhelpdeskfraude ook uitgevoerd na een vriend-in-nood oplichting. Hierbij probeert de dader dan te 'helpen' om het overgemaakte geld terug te boeken of de rest van het geld ook veilig te stellen in de 'veilige kluisrekening'. Daar komt bij dat het aantal geregistreerde gevallen waarschijnlijk het topje van de ijsberg is, omdat inwoners soms niet weten dat zij slachtoffer zijn of simpelweg geen aangifte doen. Minder dan de helft van de inwoners doet melding van online criminaliteit, bijna 20 procent doet aangifte.

Vergroten van bewustzijn

Afgelopen jaar is in samenwerking met partners zoals jongerenwerk en politie de bewustwordingscampagne 'Je weet toch' over geldezels gelanceerd. Zowel via sociale media als tijdens activiteiten van jongerenwerk. Deze campagne is begin 2022 afgerond en geëvalueerd. Daarin komt naar voren dat de vorm en stijl van de campagne aanslaat, mede doordat het door jongeren is gemaakt. De campagne heeft online goede resultaten opgeleverd. De ambitie is om op een ander thema een vergelijkbare campagne te maken.

Daarnaast hebben de Voor Elkaar-teams en politie voorlichtingsbijeenkomsten over digitale veiligheid voor jong en oud georganiseerd. Met name op scholen, en in verpleeg- en verzorgingshuizen. In de week van 11 tot en met 15 april 2022 vindt de regionale Week Digitaal Veilig IJsselland plaats. In de gemeente Deventer wordt door middel van activiteiten en (online) communicatie aandacht voor digitale veiligheid gevraagd. Maandagmiddag 11 april staat het Mobile Media Lab van de politie op de Brink. Inwoners en ondernemers krijgen tips om te voorkomen dat zij slachtoffer van digitale criminaliteit worden.

Verkennen van rol en bevoegdheden van de gemeente

De rol van de gemeente bij de aanpak van digitale criminaliteit heeft verschillende kanten. In de eerste plaats heeft de gemeente een rol en taak in de bescherming van haar eigen digitale infrastructuur. Daarvoor is een crisisplan in samenwerking met informatiebeveiliging (DOWR-I) en veiligheid opgesteld. Maar de gemeente speelt ook een belangrijke rol in het voorkomen van criminaliteit bij inwoners en de gemeenten moeten voorbereid zijn op cybercrises en -incidenten. Om ons hier goed op voor te bereiden wordt actief samengewerkt met Veiligheidsregio IJsselland. Jaarlijks wordt er minimaal één keer met een cybercrisisscenario geoefend.

De gemeenten in IJsselland hebben gezamenlijk opdracht gegeven voor een onderzoek naar het handelingskader bij online aangejaagde openbare ordeverstoringen, denk bijvoorbeeld aan illegale evenementen of oproepen tot rellen. Er is landelijke belangstelling voor de resultaten, die voor de zomer van 2022 worden gepresenteerd.

Ron König

“Nauwelijks zijn we gekomen van de ene crisis of de volgende heeft zich al aangediend: de dramatische oorlog in Oekraïne die ertoe leidt dat velen hun land ontvluchten. Het is de wens en plicht van Deventer om te doen wat we kunnen voor de Oekraïense vluchtelingen.”

Veiligheidsfundament

High Impact Crimes

In 2021 is sprake van een stijging van High Impact Crimes, met name diefstal/inbraak uit woningen. High impact crimes (HIC) is een verzamelnaam voor gewelddadige vermogensdelicten, te weten woninginbraken, overvallen en straatroven. Deze delicten hebben veel overeenkomsten zowel qua aard als dadergroepen en aanpak. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving is de impact groot. Als gevolg van de maatregelen in verband met Covid-19 waren mensen genoodzaakt meer thuis te blijven. Vermoedelijk droeg dit bij aan de sterke daling van bijvoorbeeld woninginbraken in 2020. In 2021 kwam het aantal HIC weer overeen met de periode voor corona.

Categorie	2017	2018	2019	2020	2021
Diefstal/inbraak woning	266	186	158	135	184
Straatroof	11	7	11	7	3
Overval	0	1	4	1	2
Alle HIC misdrijven	277	194	173	143	189

Covid-19 en Crisisbeheersing

Helaas heeft ook 2021 voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de coronacrisis. Het programma Veiligheid heeft ook het afgelopen jaar een flinke inspanning geleverd aan zowel de lokale als de regionale crisisorganisatie ter bestrijding van de coronacrisis.

De juridische ondersteuning aan de Veiligheidsregio IJsselland heeft de nodige inzet gevraagd. Iedere wijziging van de regels zorgde bovendien voor veel vragen van collega's, inwoners, organisaties en bedrijven. Samen met de collega's van andere teams en programma's hebben we iedereen zo goed mogelijk te woord proberen te staan en zijn we alle uitdagingen aangegaan die op ons pad kwamen. Een van die uitdagingen was om in een zo kort mogelijk tijdsbestek de beschikbaar gestelde bijdrage voor de uitvoering van de coronatoegangsbewijsplicht bij de bedrijven en instellingen te krijgen die er recht op hadden.

Ook voor toezicht & handhaving stond 2021 voor een belangrijk deel in het teken van het handhaven van de coronamaatregelen. Daar waar nodig is handhavend opgetreden, bijvoorbeeld in de periode dat een avondklok is ingesteld en in de zomermaanden, waar grote samenscholingen voor de nodige overlast hebben gezorgd. Ook zijn er veel (kleinschalige) betogingen georganiseerd die de nodige inzet hebben gevraagd. Terugkijkend kunnen we tevreden zijn over de aanpak van de crisis, waarbij er altijd voor is gekozen om eerst het gesprek aan te gaan. Veel overtredingen zijn op die manier voorkomen of vrijwillig beëindigd. Het overgrote deel van de Deventer samenleving heeft zich ook goed gehouden aan de maatregelen. Er is nauwelijks sprake geweest van grote weerstand of ongeregelheden.

Voetbal en evenementen

Voetbal

De promotie van Go Ahead Eagles naar de eredivisie was enigszins onverwacht en heeft gezorgd voor feestelijke taferelen. Een complicerende factor daarbij waren de coronamaatregelen. Groepsvorming was op dat moment verboden, maar een spontaan promotiefeest was niet te voorkomen. Uiteindelijk is alles in goede banen geleid en

kunnen we terugkijken op een avond die zonder noemenswaardige incidenten is verlopen. Verschillende gemeenten zagen zich voor dezelfde uitdaging gesteld en helaas is het niet overal rustig gebleven. De gebeurtenissen waren voor het Auditteam Voetbal en Veiligheid aanleiding om 'een fenomeenonderzoek naar de incidenten bij huldigingen en kampioenschappen in coronatijd' te houden.

Vreugde en verdriet: een evaluatie van incidenten bij de laatste wedstrijden van seizoen 2020-2021

Voetbalveiligheid is onveranderd actueel. De ongeregelde heden en ordeverstoringen in zowel binnen- als buitenland zijn helaas talrijk op het moment. Deze incidenten onderschrijven het belang van een adequate en consequente gezamenlijke aanpak, zowel in het stadion als daarbuiten. De Minister heeft op 19 november 2021 een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over de aanpak van ongeregelde heden rondom voetbalwedstrijden. In deze brief wordt een actieplan aangekondigd dat bestaat uit zes actielijnen:

- ✓ De aanpak van verschillende soorten gedragingen wordt op alle niveaus (tuchtrechtelijk, bestuursrechtelijk, strafrechtelijk) geïntensiveerd.
- ✓ De (lokale) veiligheidsplannen moeten aan concrete normen en eisen gaan voldoen.
- ✓ De wedstrijdvoorbereiding wordt aangescherpt.
- ✓ Kosten worden verhaald op de daders.
- ✓ Zwaar crimineel / ondermijnd gedrag wordt aangepakt.
- ✓ De informatiepositie van de partners wordt versterkt.

De Minister geeft in zijn brief terecht aan dat de geïntensiveerde aanpak inspanningen vereist van alle bij het voetbal betrokken partijen (clubs, KNVB, supporters, politie, OM en de burgemeesters). Dat blijven wij ook onverminderd doen, want ook bij Go Ahead Eagles zijn er enkele incidenten geweest.

Door de coronamaatregelen zijn niet alle wedstrijden met (volledig) publiek gespeeld. De onvrede hierover onder een deel van de aanhang heeft bij een paar wedstrijden tot ongeregelde heden geleid, waarbij illegaal vuurwerk is afgestoken en de stadionmuur is beklommen. Zowel Go Ahead Eagles als de politie heeft hier adequaat op gereageerd. Er zijn aanhoudingen verricht en betrokken supporters zijn uitgenodigd voor de gedragscommissie. De wedstrijd tegen PEC Zwolle moest tot twee keer toe stil worden gelegd nadat er vanuit het uitvak met vuurwerk en stoeltjes werd gegooid. Ook een supporter van FC Utrecht gooide vuurwerk op het veld, waarna de scheidsrechter de wedstrijd tijdelijk stil heeft gelegd. Hoewel de supporters van Go Ahead Eagles in het land geroemd worden voor de goede sfeer en hun fanatieke support, kan niet ontkend worden dat een deel van de aanhang zich moeilijk laat corrigeren. Supporters in de vakken 17 en 19, welke respectievelijk tegenover en naast het uitvak zijn gelegen, laten zich nog te vaak gaan richting de uitsupporters. Er is sprake van provocatie, er wordt op de hekken gestaan en vloeistoffen worden over en weer gegooid. Helaas geldt ook hier dat een minderheid het verpest voor de overgrote meerderheid die zich prima weet te gedragen en zorgt voor een unieke sfeer en ondersteuning van de thuisploeg. Deze minderheid zorgt wel voor de nodige inzet. Er zijn in de eerste seizoenshelft verschillende stadionverboden opgelegd en 58 personen zijn voor de gedragscommissie uitgenodigd.

Ook de stadionveiligheid is een actueel thema. Het instorten van een deel van de tribune van het Goffertstadion in Nijmegen en het kapotgewaaide dak van het stadion van ADO Den Haag waren ernstige incidenten waarbij gelukkig alleen materiele schade is ontstaan. De Adelaarshorst was reeds voor deze incidenten bouwkundig gecontroleerd en veilig bevonden. Daarbij is het Protocol Beoordeling constructieve veiligheid Stadions Betaald Voetbal toegepast. Voor het seizoen 2022-2023 is onlangs een veiligheidsverklaring afgegeven.

Evenementen

In 2021 is de evenementensector hard geraakt door de coronamaatregelen. Er zijn dan ook bijna geen evenementen georganiseerd. Inmiddels stromen de aanvragen weer binnen en raakt de evenementenkalender weer vol. Ook het project voor het opstellen van locatieprofielen is weer opgepakt, zodat naar verwachting dit jaar de eerste locatieprofielen gereed zijn.

Veilig Uitgaan

De horeca heeft zwaar te lijden gehad onder de coronamaatregelen en is gedurende lange tijd gesloten geweest voor publiek. Een paar bedrijven zijn in coronatijd gestopt, maar het horecabestand is in Deventer gelukkig niet gewijzigd. In 2021 zijn nauwelijks rode of gele kaarten uitgereikt als gevolg van de langdurige sluiting en beperkte avondopenstelling. De aantallen zijn dan ook niet representatief, zodat deze niet in deze voortgangsrapportage zijn opgenomen.

Helaas is de vaststelling van het nieuwe convenant Gastvrij, veilig en gezond uitgaan als gevolg van de voortdurende coronamaatregelen en door personele ontwikkelingen binnen het programma vertraagd. Het convenant wordt dit voorjaar alsnog vastgesteld en is een volgende stap in de samenwerking met de horeca en de politie, waarbij de nadruk niet langer ligt op veilig uitgaan, maar ook de thema's gastvrijheid en gezondheid aandacht krijgen. Dit alles met als doel het uitgaansleven in Deventer te voorzien van een extra kwaliteitsimpuls. Naast het convenant zal ook een nieuw protocol Collectieve Horeca-ontzeggingen worden vastgesteld op grond waarvan het gele en rode kaarten systeem conform de Algemene verordening gegevensbescherming (AvG) uitgevoerd kan worden. Dit systeem heeft zich de laatste jaren bewezen als een belangrijke bijdrage in de bestrijding van uitgaansgeweld.

Veilig Ondernemen

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) bestaat uit KVO Winkelgebieden en KVO Bedrijventerreinen.

KVO Winkelgebieden

In 2021 is het nieuwe plan KVO Winkelgebieden vastgesteld. De focus ligt op praktijk-ondersteuning van ondernemers, met als doel om de publiek-private samenwerking met winkeliers te verbeteren, door een vernieuwde wijze te ontwikkelen dat aansluit bij de behoeften van ondernemers, politie, gemeente en brandweer. Eind 2021 is er ingezet op een vernieuwd systeem voor het collectief winkelverbod. Het winkelverbod wordt veelvuldig door ondernemers ingezet om het gevoel van veiligheid te bevorderen. In 2021 zijn er echter minder gele- en rode kaarten uitgereikt ten opzichte van de jaren daarvoor. Dit vertekende beeld komt onder andere door de coronamaatregelen. Er zijn 29 overlastdonaties opgelegd. Een overlastdonatie is een civielrechtelijke maatregel om de financiële schade op de winkeldief of overlastgever te verhalen.

Uitgereikte gele- en rode kaarten

	2019	2020	2021
Gele kaarten	105	96	44
Rode kaarten	23	21	2

KVO Bedrijventerreinen

In deze KVO-samenwerking vindt regelmatig overleg plaats onder voorzitterschap van Bedrijven Parkmanagement met ondernemers, brandweer, beveiligingsorganisatie, politie

en gemeente. In 2021 zijn de bedrijventerreinen Bergweide, Kloosterlanden, De Weteringen en A1 Bedrijvenpark, wederom gecertificeerd. De KVO-werkgroep is de afgelopen jaren actief geweest om het terrein veilig, duurzaam en het onderhoud op niveau te houden. De komende periode heeft het onderhoud en beheer van de openbare ruimte de aandacht. Vanuit de gemeente is er meer aandacht voor ondermijning en cybercriminaliteit. De komende periode heeft ondermijning extra de aandacht van de KVO-werkgroep. Hierin is de samenwerking tussen de partners belangrijk. Deze punten worden extra benadrukt in de nieuwe maatregelen. Begin 2019 is er een draagvlakmeting geweest voor invoering van de BIZ ten behoeve van het continueren van het cameratoezicht op de bedrijventerreinen. Hiervoor is onvoldoende draagvlak behaald en is geen BIZ ingevoerd. Door inzet van de leden van Bedrijven Parkmanagement is het cameratoezicht operationeel, onder duidelijke voorwaarden en geldende wet- en regelgeving.

Veiligheid en overlast in wijken

Overlast heeft impact op bewoners en een negatieve weerslag op de sfeer in een wijk. De gemeente is gevraagd om te adviseren, faciliteren en in sommige gevallen regie te voeren om de overlast te beheersen. De praktijk is echter weerbarstig en vergt een aanpak van de lange adem. Overlast is een subjectief begrip. Iedereen ervaart overlast op een eigen manier. Wat voor de één een groepje jongeren op de hoek van de straat is, ziet de ander als hangjeugd die de sfeer in de wijk verpesten. In 2021 namen we verschillende maatregelen bij overlastlocaties zoals de de IJssellandtong, Boreelplein en Andriessenplein om de overlast te verminderen en leefbaarheid te verbeteren. Waar nodig wordt er een groepsaankpak uitgevoerd om de overlast door jongeren te beheersen en te verminderen. De aanpak van overlast in wijken behoudt onze aandacht waar maatwerk vaak de sleutel tot succes is. We doen dit in samenwerking met onze partners, zoals de jeugdnetwerken.

Woonoverlast

Woonoverlast neemt niet zozeer in aantal toe, maar met name in ernst (2019: 11, 2020: 15, 2021: 19). Al in de voortgangsrapportage van 2019 werd aangegeven dat het aantal mensen met ernstige problemen op verschillende leefgebieden stijgt. Dit uit zich inmiddels steeds vaker in ernstige woonoverlast. In 2020 en 2021 werd meer vervuiling en verwaarlozing van woningen gezien, zogenaamde hygiënische probleemhuishoudens. Wanneer hier melding van wordt gemaakt, is in eerste instantie het Bijzonder Zorg Team aan zet om met partners hulp en ondersteuning te bieden. Verbetert de situatie niet dan legt de burgemeester een gedragsaanwijzing op, waarbij een woning op last van de gemeente wordt schoongemaakt. Vervolgens wordt nagegaan welke (eventueel verplichte) zorg noodzakelijk is. Daarnaast is er besloten om het convenant woonoverlast te actualiseren. Het convenant dateert uit 2015 en is op het gebied van onder andere gegevensdeling verouderd. De actualisatie vindt in 2022 plaats.

Sekswerk

Sekswerk is niet hetzelfde als uitbuiting of mensenhandel, maar deze branche is hier wel kwetsbaar voor. Diegenen die ervoor kiezen om als sekswerker te werken, moeten dit werk gezond en veilig kunnen doen. Door de coronacrisis is er de afgelopen twee jaar door het prostitutieteam van de politie weinig gecontroleerd, zowel in de vergunde als onvergunde sector. Zij zetten zich in op meldingen waarbij signalen mensenhandel, minderjarigheid of ernstige overlast werden genoemd. In 2022 worden alle vergunde seksinrichtingen gecontroleerd. Daarnaast wordt in 2022 het huidige prostitutiebeleid, in samenwerking met de branche tegen het licht gehouden. In afwachting van de Wet

regulering sekswerk (Wrs) willen we vernieuwde afspraken maken om de positie van de sekswerker te versterken en het huidige handhavingsbeleid te actualiseren.

Kamerverhuur

De vraag naar (betaalbare) woonruimte is onveranderd groot en zorgt ervoor dat woonruimte vaker gedeeld wordt, zodat sprake is van kamergewijze verhuur van eengezinswoningen. Ook de eerder beschreven (zorgelijke) ontwikkeling op de woningmarkt waarbij eengezinswoningen worden opgedeeld in verschillende kleine zelfstandige woonruimtes (studio's en appartementen) toont de grote behoefte aan betaalbare woonruimte. Gelijktijdig zien we een toename van klachten over overlast als gevolg van de illegale kamerverhuur.

Op grond van de Huisvestingsverordening Deventer 2019 is het omzetten van zelfstandige woonruimte naar onzelfstandige woonruimte (kamerverhuur) vergunningplichtig. Wederom vanwege de coronamaatregelen zijn er in 2021 minder controles op grond van de Huisvestingsverordening uitgevoerd (150 tegenover 330 in 2020). In 2022 verwachten we bij een definitief einde van de coronamaatregelen en gelet op de extra beschikbaar gestelde middelen weer meer handhavingssaken op te kunnen pakken. De aanpak blijft echter zeer arbeidsintensief. Complexe handhavingssaken, juridische procedures en (onvoorziene) maatschappelijke ontwikkelingen kunnen voor vertraging zorgen.

De vorig jaar beschreven ontwikkelingen in de jurisprudentie hebben ertoe geleid dat de Huisvestingsverordening wordt aangepast. In 2021 is het voorstel daartoe geschreven en inmiddels is een gewijzigde Huisvestingsverordening door de raad vastgesteld. Het

vergunningstelsel voor het reguleren van kamerverhuur op grond van de Huisvestingswet kan niet alle problemen rond kamerverhuur oplossen. Ook op andere terreinen binnen de gemeente worden de negatieve aspecten van kamerverhuur ondervonden. Op locaties waar veel kamerverhuurpanden zijn gevestigd, staat het woon- en leefklimaat onder druk vanwege illegale bijplaatsingen van afval, geluidhinder, overlast en verloedering van de openbare ruimte.

Arbeidsmigranten

Een van de oorzaken van de problematiek rond kamerverhuur is gelegen in de slechte leefomstandigheden van arbeidsmigranten. Niet alleen lokaal maar ook landelijk komt er gelukkig steeds meer aandacht voor de positie van arbeidsmigranten. De rijksoverheid heeft ook de nodige maatregelen genomen en een aantal is nog in voorbereiding. Een overzicht van alle maatregelen is te vinden op de site van de rijksoverheid. Een aantal van de maatregelen die in aantocht zijn kan ons als gemeente helpen om de problematiek aan te pakken. Ook worden er extra middelen beschikbaar gesteld. Vanuit het programma Veiligheid volgen wij aandachtig de ontwikkelingen rond de voorgenomen wetgeving inzake de verhuurdersvergunning (2022) en de certificering van uitzendbureaus (tot 2026). Het komende jaar zullen wij onderzoeken of de verhuurdersvergunning een instrument is dat ook in Deventer toepasbaar is. Er zal echter meer moeten gebeuren dan het implementeren van een nieuw vergunningstelsel. Met name het organiseren van goede en veilige huisvesting voor arbeidsmigranten moet prioriteit krijgen. Een van de gemeentelijke maatschappelijke opgaven is 'Versterken huidige en ontwikkelen nieuwe woonmilieus'. Vanuit deze opgave wordt in het voorjaar 2022 een plan van aanpak opgeleverd, dat onder andere de visie op het huisvesten van arbeidsmigranten beschrijft.

Toezicht en handhaving

Voor de toezichthouders/boa's stond het jaar wederom grotendeels in het teken van het handhaven van de Tijdelijk Wet Maatregelen Covid 19. Door de grilligheid van het verloop van de pandemie werden maatregelen op het ene moment versoepeld en op het andere moment weer aangescherpt. Dit heeft veel van toezichthouders/boa's gevraagd, maar nog meer van onze inwoners en ondernemers. Er is daarom samen met vertegenwoordigers van onder meer brancheorganisaties (o.a. horeca) steeds gezocht naar afstemming en de juiste aanpak om de naleving van de regels te bevorderen. Het in gesprek blijven heeft veel opgeleverd. Hier staat tegenover dat er handhavend is opgetreden tegen moedwillige overtreders en excessen, hiervoor werden onder meer social media analyses ingezet.

In 2021 is er net als in 2020 zwaarder ingezet op het tegengaan van (jeugd)overlast op specifieke locaties, onder meer door de inzet van het 'flexteam'. Het ging hierbij onder andere om de Beestenmarkt, het Boreelplein, het Andriessenplein en de IJsselstrandjes. Door deze inzet komen jongeren sneller in beeld en worden ze vroegtijdig aangesproken op negatief gedrag. Dit heeft, in samenwerking met de partners van de jeugdnetwerken, ertoe geleid dat mogelijke excessen zoveel mogelijk zijn voorkomen. Met de door het rijk beschikbaar gestelde coronamiddelen zijn onder meer 'sfeerbeheerders' ingezet op de Brink en genoemde overlastlocaties, in aanvulling op de inzet van toezichthouders/boa's. Daarnaast kon er afgelopen jaar door de coronamaatregelen minder toezicht op kamerverhuur plaatsvinden.

Onze toezichthouders/boa's waren afgelopen jaar te zien in de realityserie 'Overtreders', die te zien is via SBS6.

Het aantal meldingen (met name afval, parkeeroverlast en geluidsoverlast) is afgelopen jaar significant toegenomen. Dit heeft extra inzet van onze bouw- en woningtoezichthouders en boa's gevraagd. Deze toename van het aantal meldingen is waarschijnlijk grotendeels te wijten aan de coronamaatregelen (thuiswerken, lagere tolerantie, enz.). Het aantal meldingen voor team Toezicht is in 2021 wederom met ongeveer 20% gestegen, vooral op de rubrieken Afval en Geluidsoverlast/geluidsoverlast personen. Of dit te maken heeft met de effecten van covid-19 is niet duidelijk te achterhalen.

COLOFON

April 2022

Dit is een uitgave van programma
Veiligheid, Gemeente Deventer.

veiligheid@deventer.nl

Foto's:

[Shutterstock.com](https://www.shutterstock.com)

[Flickr Beeldbank Gemeente Deventer](#)

